

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ความเชื่อฝังมาตั้งแต่โบราณนะ คนเรามีวัฒนธรรม ถ้ามีวัฒนธรรมดีกว่าคนไม่มี วัฒนธรรม มีวัฒนธรรม ความเชื่อ เห็นใหม่ ความเชื่อ ความรุ่มเย็นเป็นสุข เพราะความเชื่อ ใจ มันไม่มีสิ่งใดอาศัยความเชื่อที่นั่นเกาะสิ่งนั้นไว้อยู่ ที่นี้ความเชื่อแล้วเราอยากให้เป็นความจริง ถ้า เป็นความจริงขึ้นมา เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเราเชื่อเราเชื่อเหมือนกัน ศรัทธาก็คือความ เชื่อ ถ้าความเชื่อเราเกาะ ถ้าเราเกาะแล้วทำได้จริง ถ้าทำได้จริงเราจะมีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจ ถ้า ไม่ทำได้จริงนะมันก็เรื้อน

คำว่าเรื้อนนะ เราจับสิ่งใดไม่มีสิ่งใดเป็นที่น่าเชื่อถือเลย เราเองเราก็สงสัย ถ้าเราเอง สงสัยสิ่งนั้นจะเป็นความจริงขึ้นมาได้อย่างไร? แต่ถ้าเราพิสูจน์ของเราขึ้นมาละ สิ่งนั้นเป็นความ จริงขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมาที่เราได้สัมผัสมันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจิโก มันมีเหตุมีผล มัน ยืนยันได้ ใครจะเชื่อใครจะไม่เชื่อนั้นเรื่องของเขา แต่เรื่องของเราเราต้องมีหลักของเรา ถ้าหลัก ของเรามันมีพฤติกรรม พฤติกรรมคือถ้าเขามีความจริงของเขา การแสดงออกนั้นแสดงออกจาก ความจริง

ถ้าเขาไม่มีความจริงของเขา การแสดงออกของเขา คุณความสงสัย เห็นใหม่ คนเราทำผิด ขึ้นมาถ้าเจอเจ้าหน้าที่จะกลัวมาก เพราะเจ้าหน้าที่เวลาเขาสอบสวนขึ้นมาเราจะเปลือยหลุดไป เมื่อไหร่เราก็ไม่รู้ เพราะเราไม่มีหลักของใจ ถ้าเรามีหลักของใจนะ ให้เขาสอบสวนมา สอบสวน ขนาดไหนนะ หลักของใจอันนั้น เพราะเป็นความจริงอันนั้น จะสอบสวนขนาดไหนอันนั้นก็ เป็นความจริงขึ้นมา

นี่พูดถึงถ้าวัฒนธรรมประเพณีมันเป็นสิ่งที่ดึงามทางโลก นี่เราอยู่กับโลกนะ โลกต้องมี วัฒนธรรม โลกต้องมีความเสียสละกัน นี่ความเป็นโลก ถ้าธรรม เห็นใหม่ โลกเขามีคุณธรรมกัน โลกจะรุ่มเย็นเป็นสุข ถ้าความรุ่มเย็นเป็นสุขอย่างนั้นเราก็อยู่กับเขาละ คุณสีในปัจจุบันนี้ทาง ตะวันออกเศรษฐกิจมันดีขึ้นมา ข้าวเขาลงนะ การเคลื่อนย้ายของคน ๓,๐๐๐ กว่าล้านคน เฉพาะ

ตรุษจีนนี้ ๓,๐๐๐ กว่าล้านคนเคลื่อนไหว มันต้องใช้การขนส่งขนาดไหน? มันเป็นอุตสาหกรรมได้ อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมต่างๆ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สิ่งนั้นเป็นอุตสาหกรรม เพราะในเมื่อตรงนี้มันเจริญขึ้นมาเขาจะบริการขึ้นมา เห็นไหม เป็นการบริการสาธารณูปโภค ขึ้นมาเพื่อความสะดวกของคน ทีนี้พอสะดวกขึ้นไป คนเรามันมีความสะดวก เวลามันเหลือเพื่อขึ้นมา นี่สิ่งนี้ทำทุกอย่างก็ทำหมดแล้ว แล้วมันเหลือสิ่งใดล่ะ? ฉะนั้น เวลามาศึกษาปฏิบัติธรรมก็จะปฏิบัติธรรมแบบอุตสาหกรรมไง นี่อุตสาหกรรม เห็นไหม นี่สายพานการผลิต การทำอย่างนี้ต้องเป็นอย่างนั้น ทำอย่างนั้นต้องเป็นอย่างนั้น นั่นเป็นความคิดของโลก

ถ้าเป็นความคิดของธรรมนะ จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน เวิร์กของ คนไม่เหมือนกัน ลายนิ้วมือของคนไม่เหมือนกันหรือ ลายพิมพ์ของจิตก็ต้องไม่เหมือนกัน ความไม่เหมือนกันของมัน กรรมของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน พอไม่เหมือนกันเหมือนคนไข้ คนเจ็บไข้ได้ป่วยโรคไม่เหมือนกันจะรักษาเหมือนกันได้อย่างไร ทีนี้โรคไม่เหมือนกัน แม้แต่โรคเหมือนกัน การรักษาเขายังต้องดูตามอาการเลยว่าควรให้ยาแรงหรือควรให้ยาเบาขนาดไหน? นี่ควรรักษาโรคที่เป็นโรคเดียวกันนะ

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นอุตสาหกรรม ต้องทำอย่างนั้นๆ ต้องเป็นอย่างนั้น มันเป็นไปได้หรือไม่หรือ แต่ แต่โดยพื้นฐานของเรา เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านพูดว่า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านประพฤติปฏิบัติมาก่อน ท่านบอกว่า “ต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน” ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา เห็นไหม สมถกรรมฐาน ถ้าใครทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบใจระงับขึ้นมา มันมีสถานที่การทำงาน สถานที่ทำงาน นี่เราเลื่อนลอย เราเลื่อนลอยเพราะอะไร? เพราะเราตะครุบเงาใจ สิ่งนั้นพอตะครุบเงาไป เงา เงาที่เขาบอกเงาเป็นอย่างไร? เงาคูติ ดูเวลาพระอาทิตย์ขึ้น เวลาพระอาทิตย์ขึ้นมาเงาจะเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

ความรู้ความเห็นของใจก็เหมือนกัน สัมผัสอย่างนั้น สัมผัสอย่างนั้น สัมผัสอะไร? สัมผัสอะไร? แต่ถ้ามันสัมผัสถึงตัวมันเอง มันปล่อยเงาเข้ามาในตัวมันเอง นี่เงาถ้าปล่อยเงาเข้ามาในสมถกรรมฐาน ถ้าไม่มีความสงบร่มเย็นเข้ามาก่อนเราจะทำอะไร? แต่ถ้าสงบร่มเย็น สงบร่มเย็นอย่างไร? แม้แต่สมาธิ เดียวนี้พระกรรมฐานเราทำสมาธิยังทำไม่เป็นเลย สิ่งที่เป็นความจริงในใจ แค่ความเป็นสมถะนี้ยังไม่มี ถ้าเป็นสมถะยังไม่มี เอาสิ่งใดมาเป็นความจริง ถ้าสิ่งที่มีความจริงเข้ามาเห็นไหม

ฉะนั้น เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา นี้ออกว่าถ้าปฏิบัติเป็นอุตสาหกรรมนะสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง อุตสาหกรรม เห็นไหม คุณิ ทำเหมือน ทำเลียนแบบ มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้เพราะ จิตใจของคนมันไม่เหมือนกัน พอจิตใจของคนไม่เหมือนกัน ทำไมบอกว่าเวลาใครปฏิบัติต้อง พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธละ? คำว่าพุทฺโธนี้เป็นพุทฺธานุสติ พุทฺธานุสตินี้เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน ท่านจะสอนบอกว่าให้บริกรรมพุทฺโธก่อน พุทฺโธ รัมโม สังโฆ มันเป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐาน ๔๐ ห้อง วิธการ ๔๐ วิธการ แต่ในเมื่อเราเป็นชาวพุทฺธ พุทฺโธคือพุทฺธะ พุทฺธะคือนาม ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าเราระลึกถึง เวลาระลึกถึงพ่อแม่ของเรา เวลาระลึกถึงปู่ ย่า ตา ยายของเรา นี่มันก็คิดดีมากกว่า แต่ถ้าเราไประลึกถึงคนอื่นละ? มรณานุสติ เทวตานุสติ มันก็ทำได้ทั้งนั้นแหละ แต่ แต่ถ้าเราพุทฺโธนี้เราระลึกถึงพ่อแม่ เราระลึกถึงศาสดาของเรา เรา ระลึกถึงพุทฺโธ พุทฺโธให้จิตมันเกาะ

ฉะนั้น เวลาบอกว่าปฏิบัติเป็นอุตสาหกรรม แล้วพุทฺโธมันเป็นอุตสาหกรรมใหม่? พุทฺโธ มันเป็นอุตสาหกรรม เวลาเขาจะทำสวนทำไร่ เขาจะทำนาเขาต้องปรับพื้นที่ก่อนใหม่ เขาจะทำ สวนจะทำกิจกรรมสิ่งใดก็ได้แล้วแต่ เขาต้องมีพื้นที่ทำงานของเขา ถ้าไม่มีพื้นที่ทำงานของเขา เขา จะทำงานกันที่ไหน? แม้แต่ทำงานก็ต้องมีออฟฟิศทำงานของเขาเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำงานของเรา เห็นไหม เราจะทำความสงบร่มเย็นของเรา เราทำใจ ของเรา พุทฺธศาสนาสอนศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอยู่ที่ไหน? ปัญญามันภาวนามยปัญญา ปัญญาคือเข้ามาชำระสะสางในหัวใจของเรา นี่ความจริงมันอยู่ที่นี้ ศรัทธาความเชื่อเป็น อริยทรัพย์ เป็นหัวใจจักรชักให้คนเข้ามาศึกษา เพราะเรามีความเชื่อในพุทฺธศาสนา แล้วพุทฺธ ศาสนาคืออะไร? ทำบุญนี้ใช่ไหม? ไปถึงวัดก็ถวายทานนี้เป็นทำบุญใช่ไหม?

ทาน คีล ภาวนา เพราะมีทาน เพราะมีทาน เห็นไหม คุณิวัฒนธรรมของเขา เพราะเขามี วัฒนธรรมของเขา เขาคิดถึงปู่ ย่า ตา ยายของเขา เขามีความกตัญญูของเขาเป็นคนดีไหม? เป็น คนดี แต่คนดีแล้วทำอะไรต่อไปละ? นี่ก็เหมือนกัน เราต้องมีทาน ทานเพื่อการเสียสละ เสียสละเพื่ออะไร? เสียสละเพื่อบาลานซ์สังคม เห็นไหม สังคมมันมีสูงมีต่ำใช่ไหม? มีการ เสียสละ มีการให้อภัยต่อกัน เพื่อเปิดหัวใจเราให้เปิดกว้างขึ้นมา ทาน คีล ภาวนา

นี่คืลคือความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติขึ้นมา เห็นไหม มันมีความปกติขึ้นมา นี่เรื่องของ ทานเราก็จะไม่เบียดเบียนใครแล้ว เรื่องของทานใช่ไหม? เราพร้อมเสมอ เราทำอย่างไรก็ได้

เพราะจิตเราปกติ แต่ถ้าจิตเราเราตื่นตื่นดีใจนี้เบียดเบียน ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น คาคหวัง นี้เราคาคหวัง แต่ถ้าเราทำด้วยความไม่คาคหวัง เราเสียสละของเรา เสียสละเพื่ออะไร? เพื่อความสบายใจของเรา นี้เพื่อความสบายใจของเรา เห็นไหม เราได้ทำคุณงามความดีของเรา แม้แต่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะต้องควบคุมใจของเรา แต่เวลาตะครุบเงาๆ นี้ความรู้สึกนึกคิด ทานเกิดจากรู้สึกนึกคิดคืออาการของใจ ใจมันคิด มันแสวงหา มันอยากทำขึ้นมา นี้เงาทั้งนั้นแหละ แต่เงา เงาให้มันเป็นกุศล มันเป็นกุศลขึ้นมา พอจิตเป็นปกติขึ้นมา ถ้าปกติขึ้นมา นี้เราวางสิ่งนั้นได้ วางสิ่งที่เป็นวัตถุขึ้นมามันก็เข้ามาสู่ใจของมัน

นี่ศรัทธาความเชื่อ เพราะมีศรัทธาความเชื่อเราถึงเข้ามาศึกษา การเสียสละนี้ทำทานของเราเพื่อเข้ามาฟังธรรม พอฟังธรรมขึ้นมา พอฟังธรรมธรรมมันคืออะไร? ชีวิตนี้มาจากไหน? เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา นี้เวลาเกิดขึ้นมา เห็นไหม เกิดขึ้นมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดขึ้นมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะนะ ทำบุญกุศลมาเป็นพระโพธิสัตว์ เสียสละมา มหาศาล เสียสละมาหมด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกพระองค์ต้องเสียสละลูกเสียสละเมีย เสียสละทุกอย่างเพื่อโพธิญาณ

นี่พูดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ แต่สาวกสาวกจะไม่ถึงขนาดนั้น นี้เวลาเสียสละมาจากไหน เสียสละแล้วทำอะไรต่อ นี้ชาติสุดท้ายมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดที่สวนลุมพินี “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” ใหม่ๆ ที่ยังไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้า เป็นทารกเพิ่งเกิด เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายนี้เพราะด้วยบารมีธรรม ธรรมอันนี้มันสะสมมาเต็ม นี้โงะสะสมมาเต็มแล้วเราจะเอาพืชพันธุ์ธัญญาหารของเราไปหว่านบนป่ารกชัฏนี้มันจะเกิดไหม?

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดขึ้นมา เห็นไหม พระเจ้าสุทโธทนะก็อยากจะให้เป็นจักรพรรดิก็ดูแลอย่างดี แต่เพราะบารมีเต็มไปเที่ยวสวน นียมทูต เห็นไหม เห็นคนเกิด เอ๊ะ มีอย่างนี้ด้วยหรือ? เห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย นี่มันมีความรู้สึกนึกคิด เพราะมันสะกิดใจ มันไปสะกิดบารมีที่สร้างสมมาไง นี่ถ้ามันมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เราก็ต้องมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายด้วยหรือ? แล้วมันมีฝั่งตรงข้ามไหม?

นี่พอมีมันสลัดใจ เห็นไหม พยายามหาทางออก ถ้าหาทางออกขึ้นมาจะมาประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติอีก ๖ ปี ๖ ปีนี้ไปศึกษาเล่าเรียนกับทุกๆ ลัทธิ สุดท้ายมาอานาปานสติ อานาปานสติที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสอนพวกเราพุทโธ พุทโธนี้ไง พุทโธ พุทโธ เวลาองค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเขามาทั่ว ปัญญาใครมีขนาดไหนก็ไปศึกษากับเขามาแล้ว มันไปไม่รอดทั้งนั้นแหละ ไปไม่รอดๆ เพราะเงาทั้งนั้น มันตะครุบเงาๆ เงาสูง เงาใหญ่ เงาเล็ก เงามีค นี่มันอาการของใจหมดเลย มันเป็นเงาหมดเลย พอเงาหมดเลยเพราะปัญญาของกิเลสไป เพราะมีกิเลสใช้ไหม? เพราะความคิดเกิดจากใจใช้ไหม? พอมีกิเลสใช้ไหม? อยากพ้นทุกข์ๆ ทั้งๆ ที่บารมีเต็มนะ

แต่พอไปศึกษากับเขามาทั่วแล้วนี่ทั้งหมดเลย กลับมาระลึกถึงตอนเป็นราชกุมาร พระเจ้าสุทโธทนะไปแรกนางวัณฺณ ทิ้งไว้ที่โคนต้นหว้า นี่นี่อะไรล่ะ? กำหนดลมหายใจ โอ้อโฮ กำหนดลมหายใจแล้วมันมีความสุข อันนั้นมันดูดีดี เห็นไหม ดูดีดีอันนั้นนะ เราไปศึกษาไปทั่วแล้วเรากลับมากำหนดลมหายใจ กำหนดลมหายใจ อานาปานสติจนจิตสงบเรียบร้อยเข้ามา เห็นไหม ปฐมยาม นี่บุพเพนิวาสานุสติญาณ พอจิตสงบเข้ามานี่กรรมฐานถึงฐานที่ตั้ง แต่มันยังไม่ได้ตรัสรู้ เข้ามาถึงฐาน พอถึงฐานขึ้นมานี่บารมีธรรม บารมีที่สร้างสมมามันแสดงออก พลังงานมันแสดงออกว่าบุพเพนิวาสานุสติญาณ คือว่าข้อมูลในหัวใจมันเปิดออกมา

เคยเป็นพระเวสสันดร นี่ไปเรื่อย ไปเรื่อย เพราะมีบารมีมาก ไม่จบ ดิ่งกลับ พอถึงกลับมาเข้ามาทำความสงบของใจ เห็นไหม จุตูปปาตญาณไปอีก จนมาอาสวัคชญาณ อาสวัคชญาณคือกิเลสจะทำลายอย่างไร? ทำลายอย่างไร? สิ่งนี้ทำลายอย่างไร? นี่สิ่งที่ว่าเป็นสมถกรรมฐาน สมถกรรมฐาน เห็นไหม พุทโธ พุทโธ อานาปานสตินั้นคืออะไร? อานาปานสติ พุทธานุสติมันคืออะไร? ทำไมพระพุทธเจ้ากำหนดลมหายใจก่อน

นี่พูดถึงสิ่งที่ว่าถ้ามันไม่ใช่อุตสาหกรรม มันไม่ใช่อุตสาหกรรมเพราะในเมื่อแต่ละดวงใจ ถ้าจิตสงบเข้าไปแล้ว จิตของเราจะสงบนะ ถ้าสงบเข้ามาในหัวใจบางคนว่าง บางคนมีความรุ่มเย็นเป็นสุข บางคนมีความรุ่มเย็น บางคนเห็นนิมิต บางคนจิตมันก็กระฉอน บางคน บางคนทั้งนั้นแหละ ถ้าจิตเป็นอย่างไรมันเป็นอย่างนั้นแหละ บารมีของใครสร้างมาอย่างไรมันก็ออกอย่างนั้นแหละ มันเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้

เพียงแต่สิ่งที่มันเป็นคือมันเป็นมันแสดงออก แต่ แต่มันก็สงบนะ ถ้ามันสงบก็คือมันสงบ ถ้ามันสงบเข้ามาแล้วมันแสดงออกตามจริตนิสัย ตามสิ่งที่มันได้สร้างของมันมา แล้วถ้ามันสงบก่อนที่มันจะสงบ เห็นไหม ถ้าเราไม่มีครูบาอาจารย์ พอเราเข้าไปเจออาการวูบวาบไปเจออาการ

ต่างๆ นี่ไงสั้นไหวไปกับเขาแล้ว ไปหมดเลย ไปหมดเลย ต้องมีความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบเข้ามาแล้วออกใช้ปัญญา นี่ไงที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกอัสวักขณญาณไง

อัสวักขณญาณคือว่าจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันส่งออกมันก็บุพเพนิวาสานุสติญาณ นี่เป็นอดีต ถ้ามันส่งไปอนาคตมันก็เป็นจุตูปปาตญาณ แล้วถ้ามันกลับมาเป็นปกติล่ะ? แล้วกลับเข้ามาสู่ใจของมันล่ะ? มันทำของมันขึ้นมา เห็นไหม ถ้าทำขึ้นมาอย่างนี้ เวลาย้อนกลับมามันต้องมีครูบาอาจารย์คอยบอกไง คำว่าคอยบอกหมายความว่าเราไปเจออะไรเราก็ตื่นตื่นนะ เรามีเงินบาทหนึ่งเราก็ตื่นตื่นกับเงินบาทหนึ่ง ยังมีล้านหนึ่งยังตื่นตื่นใหญ่เลย ยังมีร้อยล้านยังตื่นตื่นไปใหญ่เลย ตื่นตื่นขนาดไหนมันก็ส่งออกหมดเลย เพราะส่งออกไปที่เงิน มันไม่ได้ย้อนกลับมาที่ตัว

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ เงินนี่นะวางไว้นั้น เงินใครเป็นเจ้าของมัน? ก็บุคคลคนนั้นเป็นเจ้าของเงินใช่ไหม? แล้วเงินนี้ทำให้คนนั้นดีหรือชั่วล่ะ? เงินไปทำดีก็ได้ ไปทำชั่วก็ได้ เงินก็วางไว้ รักษาตัวเองเอาตัวเองให้ดีกว่าก่อน ถ้าใจมันดีขึ้นมาแล้วเงินก็จะเงินดี มันจะรู้สิ่งใดก็วางไว้ ไม่ต้องไปตื่นตื่นกับมัน เงินก็คือเงิน เงินของใครก็คือของคนนั้น เงินของใครอยู่ในธนาคาร ใครก็เป็นเงินของคนๆ นั้น คนอื่นไม่มีสิทธิ์ไปเบิกเงินนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ใจของใครมีบารมีมากน้อยแค่ไหนก็เป็นใจของคนนั้น ถ้าใจคนนั้นมันเข้าไปถึงที่สุดแล้วใจคนนั้นมันจะรู้ของมัน มันจะเห็นของมัน มันจะเป็นประโยชน์ของมัน นี่ประโยชน์นะ ถ้าเราไปตื่นตื่นกับประโยชน์ก่อนเราจะไม่ได้ประโยชน์ที่แท้จริง ประโยชน์ที่แท้จริงเข้ามาสมถกรรมฐาน สมถกรรมฐาน นี่ไงความสงบของใจ ถ้าถึงสมถกรรมฐานแล้วมันแก้ไขที่นั่น พอจบแล้วนะเงินเป็นเรื่องโลกแล้ว เงินก็เป็นเรื่องอำนาจวาสนาบารมี ใจมันปล่อยวางหมดแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลามารื้อสัตว์ขันสัตว์ มาช่วยโลกถึงไม่มีสิ่งใดในใจดวงนั้น แต่ในเมื่อโลกเป็นแบบนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมาไปเทศน์ปัญญาจักขี้นะ ไปได้พระยสะ เวลาท่านออกเผยแผ่ธรรม นี่มันพูดบ่อยเพราะมันสะท้อนใจ

“ภิกษุทั้งหลาย เธอกับเราทั้งหมด ๖๑ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลกคือโลกธรรม ๘ การสรรเสริญเยินยอกัน นี่บ่วงที่เป็นโลก

บ่วงที่เป็นทิพย์ ได้สถานะของเทวดา อินทร์ พรหม นี่บ่วงที่เป็นทิพย์

“จิตใจของเธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธอจงไปอย่าซ่อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนัก โลกนี้ต้องการคุณธรรม ต้องการศีลธรรมอันนี้เพื่อบรรเทาความเร่าร้อนในใจ” นี้เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมนะ

ฉะนั้น จิตใจที่เป็นแบบนั้น เห็นใหม่ มันไม่มีอดีตอนาคต ไม่มีสิ่งใด สิ่งที่เป็นแก้ว แหวน เงิน ทองนั้นสมบัติของโลก แต่อริยทรัพย์สมบัติของใจ สมบัติอันนี้สำคัญมาก สำคัญมากเพราะถ้าจิตใจมันเป็นธรรมแล้ว สิ่งที่เป็นสมบัติทางโลกมันจะเป็นประโยชน์กับโลก ประโยชน์กับทุกๆ คน ประโยชน์กับสังคม แต่ถ้าจิตใจมันไม่เป็นธรรม สิ่งที่ว่าสมบัติของโลกมันไม่พอหรอก มันเป็นสมบัติของเรา แล้วจะเอามากกว่านี้ด้วย แล้วเราก็เดือดร้อน เราก็ต้องแสวงหา แต่ถ้าเราเป็นธรรมเราไม่เดือดร้อน เรามีความสุข แล้วเรายังได้เพิ่มความเป็นมงคลความเป็นสุขกับโลกนี้อีก นี่สิ่งที่เป็นความจริง

โลกนี้เป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นความคิดอันหนึ่ง ถ้ามันมีประเพณีวัฒนธรรมจะทำให้สังคมร่มเย็นเป็นสุขพอสมควร เขาช่วยเหลือเจือจาน เขาดูแลกัน เขารักษากัน แต่ถ้าเราไปตื้นตื้นกับเขา แล้วสิ่งที่ดียิ่งขึ้นไปยิ่งกว่านี้ละเราจะหาที่ไหน? หาที่ไหนก็หาไม่เจอ ถ้าหาที่กลางหัวอก นี่ทำความสงบของใจแล้วพิจารณาของมัน สิ่งที่มีก็มีแล้ว สิ่งที่ยังไม่มีเราก็จะหา ถ้าหาขึ้นมาเป็นความจริงของเราขึ้นมาแล้ว สิ่งที่มีแล้วก็มีแล้ว สิ่งที่เป็นนามธรรมที่ไม่รู้ก็รู้แล้ว จบสิ้นเห็นใหม่ แล้วชีวิตนี้จะมีคุณค่ามาก เอวัง